

14. BASKI

♥ can
çağdaş

1982

NOBEL
EDEBİYAT
ODULU

GABRIEL GARCÍA MÁRQUEZ

LABİRENTİNDEKİ
GENERAL

ÇEVİRİ: İNCİ KUT

GABRIEL GARCÍA
MÁRQUEZ
LABİRENTİNDEKİ
GENERAL

Can Çağdaş

Labirentindeki General, Gabriel García Márquez

İspanyolca aslından çeviren: İnci Kut

El general en su laberinto

© 1989, Gabriel García Márquez ve Gabriel García Márquez vârisleri

© 1990, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Agencia Literaria Carmen Balcells S.A. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 1990

14. basım: Haziran 2024, İstanbul

Bu kitabın 14. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Didem Bayındır

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak kolajı: Bilal Sarıteke

Baskı ve cilt: BPC Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.

info@bpcmatbaacilik.com.tr

Tel: (0212) 549 53 83

Sertifika No: 48745

ISBN 978-975-07-3595-0

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

GABRIEL GARCÍA
MÁRQUEZ
LABİRENTİNDEKİ
GENERAL

ROMAN

1982 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

İspanyolca aslından çeviren

İnci Kut

♥can

Gabriel García Márquez'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Başkan Babamızın Sonbaharı, 1982

Bir Kayıp Denizci, 1982

Kırmızı Pazartesi, 1983

Yaprak Fırtınası, 1983

Yüzyıllık Yalnızlık, 1984

Kolera Günlerinde Aşk, 1989

Albaya Mektup Yok, 1991

Şer Saati, 1983

İyi Kalpli Eréndira, 1991

Hanım Ana'nın Cenaze Töreni, 1992

On İki Gezici Öykü, 1993

Aşk ve Öbür Cinler, 1994

Bir Kaçırılma Öyküsü, 1996

Şili'de Gizlice, 1996

Anlatmak İçin Yaşamak, 2005

Benim Hüzünlü Orospularım, 2005

Mavi Köpeğin Gözleri, 2011

Doğu Avrupa'da Yolculuk, 2016

Öyküler, 2021

Yüzyılın Skandalı: Gazete ve dergi metinleri (1950-1984), 2021

Ağustosta Görüşürüz, 2024

GABRIEL GARCÍA MÁRQUEZ, 1928'de Kolombiya'nın Aracataca kentinde doğdu. Hukuk ve gazetecilik öğrenimini yarım bıraktı. 1940'lardan başlayarak uzun yıllar gazetecilik yaptı. Yine aynı yıllarda öykü yazmaya başladı. Yayımlanan ilk önemli yapıtı, *Yaprak Fırtınası*'ydi. *Albaya Mektup Yok*, ülkesi uğruna savaşarak yaptığı hizmetlerin karşılıksız kaldığını anlayan bir subay eskisinin öyküsüydü. Bunu *Hanım Ana'nın Cenaze Töreni* (1962) ve *Şer Saati* (1962) izledi. García Márquez, en tanınmış romanı *Yüzyıllık Yalnızlık*'i (1967), Meksika'ya ilk gidişinde yazdı. *Yüzyıllık Yalnızlık*'taki bir bölümden esinlenerek yazdığı öykülerini *İyi Kalpli Eréndira* (1972) adlı kitapta toplayan yazar, daha sonra birbiri ardı sıra *Mavi Köpeğin Gözleri*'ni (1972), *Başkan Babamızın Sonbaharı*'nı (1975), *Kırmızı Pazartes'i*'yi (1981), *Kolera Günlerinde Aşk*'i (1985), Simón Bolívar'ın yaşamının son aylarını konu edinen *Labirentindeki General*'i (1989), anılarını kaleme aldığı *Anlatmak İçin Yaşamak*'i (2002) yayımladı. García Márquez, 1982'de Nobel Edebiyat Ödülü'ne değer görüldü. 2014'te Meksika'da öldü.

İNCİ KUT, lise öğrenimini 1960'ta Ankara Koleji'nde tamamladıktan sonra Ankara Üniversitesi DTCF İngiliz Dili ve Edebiyatı ve Varşova Üniversitesi İspanyol Filolojisi bölümlerinden mezun oldu. 1990 yılından başlayarak Miguel Delibes, Gabriel García Márquez, Isabel Allende, Mario Vargas Llosa, José Mauro de Vasconcelos ve José Saramago gibi İspanyol, Portekizli ve Güney Amerikalı yazarların roman ve öykülerini Türkçeye kazandırdı.

Bana bu kitabı yazma düşüncesini veren
Álvaro Mutis'e

Öyle görünüyor ki
hayatımı Şeytan yönlendiriyor.
Santander'e mektup, 4 Ağustos 1823

Hizmetkârlarının içinde en kıdemlisi olan José Palacios, onu, banyo küvetinin kanı temizleyici suları içinde gözleri açık, çırlıçıplak yüzer durumda bulduğunda, boğulduğunu sanmıştı. Gerçi böyle yatmasının, düşünceye dalmak için başvurduğu pek çok yoldan biri olduğunu biliyordu, ama suyun yüzünde öylesine hareketsiz duruyordu ki, artık bu dünyadan göçüp gitmiş birini andırıyordu daha çok. Yanına yaklaşmaya cesaret edemeden, günün ilk ışıklarıyla birlikte yola çıkabilmek için sabah saat beşten önce uyandırılması emrine uyararak, yavaşça seslendi ona. General, büyüden kurtulup baktığında, cam gibi berrak mavi gözleri, sincap tüyü rengindeki kıvrıcık saçları ve kendine güvenli haliyle her günkü uşağının, elinde sakızlı gelincik çayı fincanıyla alacakaranlıkta karşısında durduğunu gördü. Güçsüz bir hareketle küvetin kulplarını kavradıktan sonra, bu derece sıska bir bedenden beklenmeyecek bir yunus sıçrayışıyla banyonun ilaçlı sularından çıkıverdi.

“Hadi gidelim,” dedi. “Hem de uçarak; madem bizi burada kimse istemiyor.”

José Palacios, onun bu sözlerini o kadar çok, o kadar değişik durumlarda duymuştu ki, ahırlardaki yük hayvanları hazırlanmış, görevliler toplanmaya başlamış oldukları

halde, doğruluğuna inanamıyordu daha. General'in şöyle bir kurulanmasına yardım ettikten sonra çıplak bedenine yüksek yaylalara özgü yünlü pañoyu geçiriverdi, çünkü ellerinin titremesinden fincan takırdıyordu. Daha aylar önce, Lima'daki Babil gecelerinden beri giymediğı süet pantolonunu giydirirken, kilo kaybetmesinin yanı sıra boyunun da kısalmakta olduğunu fark etmişti. Çıplaklığı bile bir değışikti; bedeni solgundu ama kafasıyla elleri güneşte çok kalmaktan yanmış gibiydi. Geçen temmuz ayında kırk altı yaşını bitirmişti, Karayipler'e özgü sert, kıvırcık saçları şimdiden kırlaşmıştı, vaktinden önce yaşlanmaktan kemikleri çarpılmıştı, her haliyle öylesine düşkün görünüyordu ki, gelecek temmuzu çıkaracağı bile kuşkulu gibiydi. Yine de durmadan dönüp dolaşıyor, güvenli tavırları yaşamdan daha az sille yemiş birininkileri andırıyordu. Buruşuk yer halısının üzerindeki kendi ıslak ayak izlerine basmamaya çalışarak elindeki kaynar gelincik demini, dilini kavururcasına beş yudumda içip bitirdi, sanki hayat iksirini içer gibiydi. Ama yakındaki katedralin kulesi saat beşi vurana dek tek söz etmedi.

"Bugün sekiz mayıs, cumartesi, bin sekiz yüz otuz, İngilizlerin, Jeanne d'Arc'ı ok yağmuruna tuttıkları gün," diye haber verdi uşağı. "Sabahın üçünden beri yağmur yağıyor."

General, gırtlığında uykusuzluğun verdiği kuruluktan hâlâ kurtulamamış bir sesle şöyle yanıt verdi:

"On yedinci yüzyılın sabahının üçünden beri." Sonra ekledi: "Horozları duymadım."

"Burada horoz yok," dedi José Palacios.

"Burada hiçbir şey yok. Kâfirlerin ülkesi burası."

Santa Fe de Bogotá'da, uzaklardaki denizden iki bin altı yüz metre yüksekteydiler ve yerlerine iyi oturmamış pencerelerden içeri üfüren dondurucu rüzgârlara açık kupkuru duvarlarıyla kocaman yatak odası, kimsenin

sağlığına uygun bir yer değildi. José Palacios, tıraş sabunu şişesini, altın kaplamalı tıraş takımını tuvalet masasının mermerinin üstüne bıraktı. General'in yeterince ışık alabilmesi için kulplu küçük şamdanı aynanın yakınındaki çıkıntıya koydu, ayakları ısınsın diye de mangalı yaklaştırdı. Sonra her zaman onun için yeleşinin cebinde bulundurduğu, camları köşeli, ince gümüş çerçeveli gözlüğü uzattı ona. General gözlüğü alıp taktı, usturayı sol eliyle de sağ eli kadar beceriyle kullanarak –çünkü doğuştan her iki elini de aynı ustalıklı kullanabilirdi– hem de daha birkaç dakika önce fincanı bile doğru dürüst tutamayan elinin şaşırtıcı ustalığıyla tıraş oldu. Odanın içinde dönüp dolaşmasına ara vermeden el yordamıyla tıraşını bitirdi, çünkü kendi gözleriyle karşılaşmamak için aynadaki görüntüsüne yapabildiğince az bakmaya çalışıyordu. Sonra burnundaki, kulaklarındaki kılları çekip aldı, gümüş saplı ipek bir fırça kullanarak diş tozuyla dişlerini tertemiz fırçaladı, el ayak tırnaklarını kesip törpüledi, son olarak da paçoyu çıkararak koca bir şişe kolonyayı kendi üzerine boca edip yorgun düşünceye kadar her iki eliyle tüm bedenini ovdu. O sabah, günlük temizlik törenine her zamankinden daha çılgınca bir çabayla girişmişti, yararsız savaşlar, iktidardaki hayal kırıklıklarıyla geçen yirmi yılın birikiminden bedenini de ruhunu da temizlemeye çalışıyor gibiydi.

Bir gece önce son kabul ettiği ziyaretçi, ona âşık, ama ölümüne kadar peşinden gitmeyecek olan Quitolu vefakâr sevgilisi Manuela Sáenz olmuştu. Her zamanki gibi, General'in yokluğunda olup bitecek her şeyden onu harfi harfine haberli kılma emriyle geride kalıyordu; çünkü General uzun zamandan beri ondan başka hiç kimseye güvenmez olmuştu. Kendisine ait olmaktan başka hiçbir değeri bulunmayan bazı emanetlerle birlikte, en değerli kitaplarının bir bölümünü ve kişisel evrakının bulunduğu

iki sandığı da ona bırakıyordu. Bir gün önce, kısa süren resmî vedalaşmalarında ona şöyle demişti: “Seni çok seviyordum; ama şimdi her zamankinden daha akıllıca davranırsan daha da çok seveceğim.” Manuela, sekiz yıllık ateşli aşkları boyunca kendisine vermiş olduğu onca bağlılık yemininin bir yenisi olarak dinlemişti bu sözleri. Tüm tanıdıkları içinde ona inanan tek kişi Manuela idi. Bu kez gerçekten gidiyordu. Ama dönmesini umması için geçerli hiç değilse bir nedeni olan tek kişi de yine oydu.

Yola çıkmadan önce bir kez daha görüşmeyi düşünmüyorlardı. Ama ev sahibesi Doña Amalia onlara son bir kaçamak veda buluşması sağlamak istemiş, Yerli halkın yobazca önyargılarını hiçe sayarak Manuela’yı binici kılığıyla ahırların bulunduğu büyük kapıdan içeri almıştı. Gizli âşıklar olduklarından değil, çünkü ilişkilerini güpegündüz, hem de dedikodulara aldırmadan sürdürüyorlardı, ama ne pahasına olursa olsun evinin adını kötüye çıkarmamak için böyle yapmıştı Doña Amalia. General, ondan da fazla çekingendi, José Palacios’a, bitişik odaya açılan kapıyı kapatmamasını emretmişti, burası hizmetkârların geçmek zorunda oldukları, nöbetteki yaverlerin de ziyaret bittikten çok sonrasına kadar kâğıt oynadıkları bir yerdi.

Manuela iki saat boyunca ona kitap okumuştı. Yakın zamanlara kadar genç bir kadındı, ama sonradan kiloları yaşını aşmaya başlamıştı. Denizci piposu içer, askerlerin kullandığı mineçiçeği losyonu sürünür, erkek gibi giyinip askerlerin arasında dolaşırdı, ama kısık sesi aşk gecelerinde hâlâ bir hoştu. Hâlâ Genel Vali’nin armasını taşıyan bir koltuğa oturup küçük şamdanın yetersiz ışığında okuyordu; General de ev giysilerinin üstüne giydiği vikunya¹

1. Devegiller familyasından, çift parmaklılardan bir memeli türü. Eti ve kılları çok ince olan değerli yünleri için avlanırlar. (Y.N.)

yününden paçosuyla yatağa sırtüstü uzanmış onu dinliyordu. Uyumadığı, yalnızca soluk alıp vermesinden anlaşılıyordu. Okuduğu kitap, Perulu Noé Calzadillas'ın "Millattan sonra 1826 yılında Lima'da dolaşan haber ve söylentilerin yorumu" idi; Manuela da onu, yazarın anlatımına uyan bir ses tonuyla okuyordu.

Sonraki bir saat boyunca, herkesin uyumakta olduğu evin içinde onun sesinden başka hiçbir şey duyulmaz olmuştu. Ancak son el oyundan sonra bir sürü erkek sesinin birden kahkaha koyuvermeleriyle holdeki köpekler huzursuzlanınca, General, kaygıdan çok merakla gözlerini açmış, Manuela da okuduğu sayfanın arasına başparmağını koyarak kucağındaki kitabı kapatmıştı.

"Dostlarınız," demişti General'e.

"Benim dostum yok," diye karşılık vermişti General. "Birkaç tane kaldıysa da, herhalde, onlar da bitecektir."

"Ama işte orada, dışardalar, sizin öldürülmenizi önlemek için nöbet tutuyorlar."

Tüm kentin bildiği şeyden General böyle haberli olmuştu işte: Kendisine karşı bir değil birçok suikast girişimi planlanmaktaydı, yandaşlarından artakalanlar da onları engellemek için nöbet tutuyorlardı. Giriş holü ile iç avlunun çevresindeki galerilere, hepsi de Venezuelalı olan hafif süvari ve muhafız alayı askerleri yerleştirilmişti; bunlar, Avrupa'ya gitmek üzere bir yelkenliye bineceği Cartagena de Indias limanına kadar kendisine eşlik edeceklerdi. Bunlardan ikisi, yatak odasının kapısı önünde yatmak üzere hasır şiltelerini yaymışlardı, Manuela okumasını kestiğinde yaverler bitişik odada kâğıt oynamaktaydılar, ancak ne idüğü belirsiz, farklı özelliklere sahip onca askerin arasında hiçbir şeyden emin olunacak zaman değildi bu. General, duyduğu kötü haberlere aldırmadan, okumayı sürdürmesi için Manuela'ya eliyle işaret etti.

Öteden beri ölümü, çaresi olmayan bir meslek riski olarak düşünmüştü. Tüm savaşlarını, tek sıyrık bile almadan, tam tehlike hattında yürütmüştü; karşıdan açılan ateşi öylesine anlamsız bir soğukkanlılıkla karşılardı ki, sonunda subayları bile onun hiçbir şeyden yara almayacağına inandığı konusunda görüş birliğine varmışlardı. Kendisine karşı yapılan nice suikast girişiminden yara almadan kurtulmuş, birçoğundan da, yatağında uyumadığı için kurtulmuştu. Korumasız dolaşır, nerede olursa olsun kendisine sunulan şeyleri hiç dikkat etmeden yiyip içerdi. Yalnızca Manuela, onun bu kayıtsızlığının bilinçsizlik ya da kadercilikten değil, günün birinde yoksul ve çıplak, üstelik halkın onu avutacak şükran duygusundan da yoksun olarak yatağında öleceği konusunda melankolik bir inançtan kaynaklandığını biliyordu.

Yola çıkacağı günün öncesinde o gece, her zamanki uykusuzluk hazırlıkları arasında yaptığı tek değişiklik, yatağa girmeden önce aldığı sıcak banyodan vazgeçmek olmuştu. José Palacios, bedenini rahatlatıp göğsünü söktürecek şifalı otlarla banyosunun suyunu erkenden hazırlamış, istediği anda girebilirsin diye de suyun sıcaklığını aynı derecede tutmuştu. Ama o banyo yapmak istememiş, her zamanki peklğine karşı iki tane müshil hapı aldıktan sonra, Lima'nın aşk dedikodularının mırıltıları arasında uyuklamaya hazırlanmıştı. Birdenbire, hem de görünür bir nedeni olmadan, öyle bir öksürük nöbetine tutuldu ki, sanki ev temellerinden sarsılıyordu. Bitişik odada kâğıt oynamakta olan subaylar kaygıyla durup beklediler. İçlerinden biri, İrlandalı Belford Hinton Wilson, kendisine gereksinim olup olmadığını anlamak için yatak odasının kapısından başını uzattığında General'in yüzükoyun yatağa kapanmış, kusarak içini boşaltmaya çalıştığını gördü. Manuela, başını küçük bir tasın üzerinde tutuyordu. Kapıyı vurmadan yatak odasına girmeye yetkili kişi olan

José Palacios ise, General krizi atlatıncaya kadar yatağın yanında tetikte bekledi. Derken General gözleri yaşlarla dolu olarak derin bir soluk aldıktan sonra tuvalet masasını işaret ederek, “Şu mezarlık çiçeklerinin yüzünden,” diye söylendi, her zamanki gibi. Çünkü her zaman mutsuzluklarının nedeni olarak beklenmedik bir kabahatli bulup çıkarırdı. Onu herkesten iyi tanıyan Manuela, José Palacios’a, o sabahki solmuş sümbüllerle dolu vazoyu kaldırmasını işaret etti. General gözlerini kapayıp yeniden yatağa uzanmış, Manuela da yine önceki ses tonuyla okumaya devam etmişti. Ancak uykuya daldığına inancınca elindeki kitabı gece masasının üstüne bırakmış, General’in ateşler içinde yanan alınına bir öpücük kondurmuş, José Palacios’a, son bir vedalaşma için sabah saat altıda Honda anayolunun başladığı Cuatro Esquinas’ta olacağını fısıldamıştı. Sonra da kaba bir pelerine sarınıp ayaklarının ucuna basarak yatak odasından çıkmıştı. O zaman General gözlerini açmış, güçsüz bir sesle, “Wilson’a söyle, onu evine kadar geçirsin,” demişti.

Bu emir, tek başına eve dönmenin birkaç mızraklı askerin eşliğinden çok daha iyi olduğuna inanan Manuela’nın karşı koymasına rağmen yerine getirilmişti. José Palacios, eline bir kandil alıp sabahın ilk sümbüllerinin açmaya başladığı, taştan bir çeşmenin bulunduğu iç avlunun çevresindeki ahırlara kadar yol göstermişti ona. Yağmur bir an dinmiş, rüzgârın ağaçlar arasındaki ıslığı duyulmaz olmuştu, ama buz gibi gökyüzünde tek yıldız bile yoktu. Albay Belford Wilson, koridordaki hasırlarda yatan nöbetçileri yatıştırmak için o gecenin parolasını yineleyip duruyordu. Salonun penceresinin önünden geçerlerken José Palacios, ev sahibinin, hareket saatine kadar geceyi uykusuz geçirmeye hazırlanan asker ve sivil bir grup dostuna kahve sunduğunu gördü.

José Palacios, yatak odasına döndüğünde General’i

sayıklarken buldu. Söylediği kopuk kopuk sözler bir tek tümceye sığabiliyordu: “Hiç kimse bir şey anlamadı.” Bedeni ateşler içinde yanıyor, arka arkaya şiddetle yellenip pis kokular çıkarıyordu. Ertesi gün General, uykusunda mı konuştuğunu, uyanırken mi saçmaladığını bilemez, hatırlamazdı bile. Buna, “Benim delilik nöbetim,” derdi. Artık kimse bundan telaşlanmıyordu, çünkü hiçbir doktorun bilimsel bir açıklamaya kalkışma cesareti gösteremediği dört yılı aşkın bir süreden beri bu derdi çekmekteydi ve ertesi gün akli başında olarak yeniden yaşama dönüyordu. José Palacios, bir battaniyeyle General’in üstünü örttü, tuvalet masasının üstüne yanar bir kandil bıraktı, bitişik odadan gözlemeye devam edebilmek için kapıyı açık bırakarak odadan çıktı. Bir süre sonra şafak sökerken kendine geleceğini, yaşadığı kâbusun dehşetiyile tükenmiş gücünü toplayabilme çabasıyla küvetin sert sularına gireceğini biliyordu.

Yorucu bir günün sonuydu bu. Yedi yüz seksen dokuz hafif süvari ve humbaracı askerinden oluşan bir garnizon, üç aylık maaş gecikmesini bahane ederek ayaklanmıştı. Gerçek neden ise başkaydı: Bunların büyük bir bölümü Venezuelalıydı, pek çoğu dört ülkede kurtuluş savaşına katılmıştı, ancak son haftalarda o kadar çok hakarete uğramışlar ve tahriklerle öyle sokak kavgalarına karışmışlardı ki, General’in ülkeden ayrılmasından sonra başlarına ne geleceği hakkında kaygıya kapılmaları için yeterli nedenleri vardı. Anlaşmazlık, isyancıların istediği yetmiş bin yerine bin altın peso ve yollukların ödenmesiyle çözümlenmiş, hava kararırken hepsi, arkalarında çocukları ve evcil hayvanlarıyla birlikte tüm eşyalarını yüklenmiş bir kadınlar sürüsüyle geldikleri topraklara doğru yola çıkmışlardı. Trampetlerin ve savaş borazanlarının gürültüsü, yürüyüşlerini bozmak için, düşman birliklerine bile yapmadıkları biçimde, üzerlerine köpekleri

salan ve ayaklarının arasına arka arkaya fişekler atan kalabalığın bağrıışmasını bastırmaya yetmiyordu. Oysa, İspanyol egemenliğinde geçen upuzun üç yüzyılın sonunda, bundan on bir yıl önce, gaddar Genel Vali Don Juna Sámamo, bir gezgin kılığına girip altından tanrı heykelleri ve işlenmemiş zümrütlerle, kutsal tukanlarla, ışıl ışıl Muzo kelebekleri vitraylarıyla tıka basa dolu sandıklarını yüklenip aynı yollardan kaçıp giderken, balkonlardan ağlaya ağlaya çiçekler atarak ona sakin bir deniz ve iyi bir yolculuk dilemeyen hiç kimse kalmamıştı.

General, konuk kaldığı Savaş ve Deniz Kuvvetleri bakanının evinden dışarı çıkmadan, anlaşmazlıkla ilgili görüşmelere gizlice katılmış, sonunda, Venezuela sınırına kadar yeni hiçbir huzursuzluk olmayacağına güvence olarak, isyancı birliği, yeğeni ve en güvendiğı yardımcısından General José Laurencio Silva'yla birlikte göndermişti. Balkonunun altından geçen birliği görmemişti ama, trompetlerle davulların çaldığını ve ne bağırduklarını anlayamadığı sokağı birikmiş halkın şamatasını duymuştu. Olan biteni öylesine önemseliyordu ki, sekreterleriyle oturup gecikmiş yazışmaları gözden geçirerek Bolivya cumhurbaşkanı Mareşal Andrés de Santa Cruz için bir mektup yazdırmaya koyuldu. Bu mektupta ona iktidardan çekildiğini haber veriyor, ancak yolculuğunun yurtdışına olacağından pek emin görünmüyordu. Mektubu bitirdiğinde şöyle dedi: "Hayatımın sonuna kadar bir daha hiç mektup yazmayacağım." Daha sonra, öyle uykusunun ateşle terlerken uzaklardan gelen bir patırtı uykusunun arasına karışmış, isyancılardan mı, havai fişeklerden mi geldiğı belli olmayan bir dizi patlamayla sıçrayarak uyanmıştı. Ama ne olduğunu sorduğunda, gü-rültünün kutlamalardan geldiğini söylemişlerdi. Yalnızca "Bayram Generalim," demişlerdi. Hiç kimse, José Palacios bile, ne bayramı olduğunu sormaya cesaret edememişti.

Irmak boyunca ona talihsizliklerini anlatan eski kurtuluş ordusu subayları ve erlerine karşı öylesine cömert davranmıştı ki, Turbaco'ya geldiğinde yolculuk için elinde bulunan maddi olanaklarının ancak dörtte biri kalmıştı. Dahası, eyalet yönetiminin dibi delik kasasında elindeki ödeme emrini karşılayacak kadar para olup olmadığını, ya da hiç değilse onu bir tefeciye havale etme olanağını araştırması gerekecekti. Derhal Avrupa'ya yerleşebilmesi konusunda, onca iyilik yaptığı İngiltere'nin minnettarlığına güveniyordu... Özlemlerine yarasız bir dekor içinde, hizmetkârları ve en aza inmiş maiyetiyle birlikte yaşamını sürdürmek içinse Arou Madenleri'ni satma bayaline güveniyordu.

Bir "kurtarıcı"nın gerçek yaşamını dile getiriyor Márquez. Güney Amerika'yı İspanyol Amerika'sı olmaktan kurtarmaya, bağımsız, özgür yeni bir Amerika yaratmaya kendini adanmış bir generalin ya da artık bitmiş bir diktatörün, yani Simón Bolívar'ın ölüme giden yolculuğunu, Magdalena Irmağı üzerinde yaptığı uzun ve son yolculuğu anlatıyor. Bu uzun seferi, geriye dönüşlerle, o benzersiz fantastik kurgu ve büyüleyici anlatımıyla işliyor.

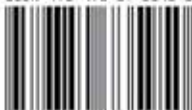
#kolombiyaedebiyatı #güneyamerika #büyülügerçekçilik
#simonbolivar #ölüm #sürgün #bağımsızlıksavaşı #diktatör

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [X](#) canyayinlari

roman

ISBN 978-975-07-3595-0

9 789750 735950